

Protokoll
fra forhandlingene om revisjon av Hovedavtalen LO-HSH
2009

Den 30. november - 2. desember 2009 ble det ført forhandlinger mellom Landsorganisasjonen i Norge og HSH om revisjon av Hovedavtalen.

Til stede fra partene én eller flere dager:

Fra LO:

Trine Lise Sundnes
Knut Boddning
Sture Arntzen
Peggy Hessen Følsvik
Margit Glomm
Erling Hagen
Håvard Hansen
Lars M. Johnsen
Trond Karlsen
Lasse Lilleødegård
Hilde Løkholm
Geir Høibråten
Torbjørn Sundal
Haakon Skaug
Fredrik Oftebro
Brit Langvik
Mie Opjordsmoen
Ruth Markussen
Vera Andresen
Linda Brinchmann

Fra HSH:


Kim Nordlie
Lindis Evja
Christian Grønli
Rolf Kulstad
Harald G. Johnsrud
Cathrine Lødrup
Erik Knudsen
Vibeke C. Reiling
Johan Tore Solberg
Ivar Jørgensen
Ingrid Schønning
Astrid Merethe Svele
Hilde Myklebust
Per Engeland
Trine-Lise Wefald
Anders Aarskog
Nina R. Aalborg
Mette B. Persson
Ketil Sundbotten
Marianne Pedersen
Hege Christensen

I

Hovedavtalen LO-HSH 2006-2009 er i perioden omredigert med det siktemål å gjøre avtalen lettere tilgjengelig og mer brukervennlig. Det er ikke foretatt endringer av materiell art. Partene er enige om å legge ny struktur til grunn for hovedavtalen 2010-2013. Partene er videre enige om at dersom det skulle oppstå uenighet om forståelsen av bestemmelser i den nye avtalen, skal gammel tekst og plassering legges til grunn.

Som vedlegg 1 til protokollen følger sluttrapport av 14.10.2009 fra utvalget som har omredigert hovedavtalen.

Som vedlegg 2 til protokollen følger hovedavtalen i ny struktur med tilleggsavtaler.



Med bakgrunn i forhandlingene er partene for øvrig enige om følgende endringer i hovedavtalen (henvisninger er gitt i henhold til ny struktur med tidligere henvisning i parentes):

Generelt

Handels- og Servicenæringens Hovedorganisasjon erstattes med HSH i hele avtaledokumentet.

Kapittel I

§ 1-2 Varighet (tidligere kap. IV s. 35)

Ny tekst:

Denne avtalen, som trer i kraft *1. januar 2010*, gjelder til *31. desember 2013* og videre 2 - to - år av gangen hvis ikke én av partene skriftlig sier den opp med 6 - seks - måneders varsel.

Kapittel II

§ 2-11 Oversikt over tariffbundne bedrifter (tidligere § 10 I s. 22)

Ny tekst i første avsnitt:

LO og HSH skal *i revisjonsåret* utveksle oversiktslister pr. 01.02. over tariffbundne bedrifter.

Kapittel III

§ 3-3.1 Lokal behandling (tidligere § 5 første avsnitt s. 16)

Ny tekst i første avsnitt:

Hvis det mellom bedriften og personalet oppstår tvist som angår overenskomstene, skal den først søkes bilagt ved forhandling mellom *bedriften og tillitsvalgte*.

Kapittel IV

§ 4-1.2 Grunnlag for styrking av samarbeidet (tidligere § 2 F nr 1 tredje avsnitt s. 11)

Ny tekst i tredje avsnitt:

Det er viktig å fremme forståelse for og innsikt i bedriftens økonomi og *virksomhetens påvirkning på det ytre miljø*.

§ 4-4.3 Utstyr (tidligere § 2 B tredje avsnitt s. 6)

Ny tekst:

De tillitsvalgte skal ha rett til låsbart skap og adgang til telefon, *telefaks*, EDB-utstyr og tele-/databasert kommunikasjonsutstyr etter nærmere avtale når bedriften har dette.

²
unt J

§ 4-4.4 Møter m.v. innen fagorganisasjonen (nytt avsnitt til tidligere § 2 D nr. 6)

Nytt siste avsnitt før protokolltilførselen:

I forbindelse med at ansatte får permisjon uten lønn for deltakelse i sin organisasjons ulike aktiviteter, jf. første avsnitt, kan arbeidsgiver og vedkommendes forbund avtale at arbeidsgiver forskutterer den ansattes lønn under permisjonen. Dette forutsetter at forbundet fullt ut refunderer den lønn og alle andre sosiale utgifter som slik forskuttering måtte medføre. Lønnsforskutteringen inngår ikke i grunnlaget for beregning av eventuell bonus.

§ 4-5.2 Drøftinger (tidligere § 2 F nr. 3 c) første setning s. 13)

Ny tekst i første setning i bokstav b) første avsnitt etter protokolltilførselen:

Før bedriften treffer beslutninger i saker som angår arbeidstakernes sysselsetting og arbeidsforhold, skal dette drøftes med de tillitsvalgte.

Kapittel VI

§ 6-1 Kollektive oppsigelser (tidligere § 11 A s. 23)

Nye avsnitt etter syvende avsnitt:

For bedrifter utenfor HSH som er bundet av overenskomst gjennom direkteavtale med forbundet (såkalte "tiltredelsesavtaler", "hengeavtaler" eller "erklæringsavtaler"), der partene er enige om å tiltre "den til enhver tid gjeldende overenskomst", gjelder følgende:

Disse bedrifter omfattes av tariffrevisjoner mellom overenskomstens parter, uten at direkteavtalen sies opp.

Som følge av at forbundet og de uorganiserte bedrifter er enige om å tiltre den til enhver tid gjeldende overenskomst, gjennomføres det ikke særskilt forhandling og/eller mekling mellom forbundet og de uorganiserte bedrifter, idet forhandling/mekling mellom overenskomstens parter også omfatter/gjelder mellom forbundet og de uorganiserte bedrifter.

Når LO/forbundet sier opp overenskomsten, varsles de uorganiserte bedrifter om dette ved kopi av oppsigelsen. Dette varsel regnes som forutgående oppsigelse av tariffavtalen og tilfredsstillende arbeidstvistlovens krav for iverksettelse av lovlig arbeidskamp.

Forbundet har rett til å ta medlemmer i disse bedrifter ut i arbeidskamp med varsling av plassoppsigelse og eventuelt plassfratredelse iht. fristene i kapittel VI, samtidig som det varsles plassoppsigelse/plassfratredelse i hovedoppgjøret.

Eventuell arbeidskamp i uorganiserte bedrifter opphører samtidig med opphør av arbeidskampen i hovedkonflikten.

Når det er sluttet ny avtale mellom partene i overenskomsten, gjelder denne for de organiserte bedrifter uten særskilt vedtakelse.

Dersom forbundet eller bedriften ønsker å gjennomføre en selvstendig tariffrevisjon, må direkteavtalen sies opp iht. de oppsigelsesregler som gjelder.

Kapittel VII

§ 7-6 Avbrytelse av permittering (tidligere § 12 nr. 8 s. 27)

Ny tekst i første setning:

Dersom en permitteringsperiode avbrytes, og arbeidstakeren inntas i arbeidet i mer enn *den tidsperioden dagpengeforskriften § 6-4 til enhver tid angir (FOR-1998-09-16-890)*, skal ny permitteringsperiode anses som ny permittering i relasjon til bestemmelsen om vilkår, drøftelser, varsler m.v.

III

Tilleggsavtaler

Samtlige tilleggsavtaler er gjennomgått av partssammensatte utvalg i avtaleperioden 2006-2009.

Avtalene er omredigert, og endringer er foretatt i tråd med utvalgenes konklusjoner. Tilleggsavtalene har fått ny nummerering. Med unntak av tidligere tilleggsavtale VIII - Rammeavtale om likestilling mellom kvinner og menn i arbeidslivet, er det ikke foretatt endringer av materiell art. De redaksjonelle endringene og ny nummerering fremgår av vedlegg 2.

Oversikt over tilleggsavtalene med avtalte endringer:

Tilleggsavtale I

Avtale om utvikling av bedriftens arbeidsorganisasjon

Partene er enige om å endre "Samarbeidsrådet" til "Fellestiltakene for LO og HSH".

Tilleggsavtale II

Rammeavtale om deltidsarbeid

Avtalen utgår. Deler av avtalen er inntatt i tilleggsavtale VIII om likestilling.

Tilleggsavtale III

Retningslinjer for bruk av arbeidsstudier

Partene er enige om mindre språklige endringer samt flytting av tekst i avtalen.

Tilleggsavtale IV

Rammeavtale om teknologisk utvikling og datamaskinbaserte systemer

Avtalen beholdes uendret.

ant
D

Tilleggsavtale V

Avtale om opplæring i arbeidsmiljø i virksomhetene for verneombud og medlemmer i arbeidsmiljøutvalg (AMU)

Partene er enige om mindre språklige endringer samt flytting av tekst i avtalen.

Tilleggsavtale VI

Avtale om stillingsvurdert minstelønn

Partene er enige om at tilleggsavtalen overføres fra Hovedavtalen til Landsoverenskomsten mellom HSH og Handel og Kontor. Tilleggsavtale VI erstatter første avsnitt i bilag 1 B og tas også inn i andre overenskomster med tilsvarende minstelønssystem. Det er foretatt redaksjonelle endringer, men endringene inneholder ingen realitetsendringer.

Tilleggsavtale VII

Avtale om resultatlønn

Partene er enige om at tilleggsavtalen overføres fra Hovedavtalen til Landsoverenskomsten mellom HSH og Handel og Kontor. Tilleggsavtale VII inntas som et nytt bilag 1 C og tas også inn i andre overenskomster med tilsvarende minstelønssystem. Det er foretatt redaksjonelle endringer, men endringene inneholder ingen realitetsendringer.

Tilleggsavtale VIII

Rammeavtale om likestilling mellom kvinner og menn i arbeidslivet

Partene er enige om følgende nye rammeavtale om likestilling mellom kvinner og menn i arbeidslivet og som erstatter tidligere tilleggsavtale VIII:

1. Formål

Å arbeide med likestilling er viktig for å ta i bruk de menneskelige ressursene i virksomheten og for å fremme verdiskaping.

Som et ledd i å oppnå likestilling, må alle arbeidstakere – uavhengig av kjønn – gis like muligheter til å bruke sine evner og anlegg, det må likestilles med hensyn til ansettelse, lønn, opplæring og avansement.

HSH og LO er enige om at økt bruk av deltid er en utfordring for partene i arbeidslivet. Måten arbeidet organiseres på er i denne forbindelse av stor betydning. Partene legger til grunn at overenskomstene i LO-HSH-området likestiller hel- og deltidsansatte i tråd med Rådsdirektiv 97/81 EF (Deltidsdirektivet)

Arbeidet med likestilling er et lederansvar og må være forankret i virksomhetens toppledelse og følges opp av øvrig ledelse, som må måles på oppnådde resultater.

Partene konstaterer at

- *Likestilling gjelder holdninger og normer*
- *Likestilling krever samarbeid mellom ledelse og tillitsvalgte*
- *Likestilling krever at en ser sammenhengen mellom arbeidsliv, familieliv og samfunnsliv*
- *Likestilling nedfelles i strategi og plandokumenter*

2. Hovedorganisasjonenes plikter

Hovedorganisasjonenes arbeid med likestilling er forankret i lov- og avtaleverk, samt internasjonale konvensjoner og direktiver.

Hovedorganisasjonenes arbeid med likestilling skal baseres på en helhetlig tankegang. Det forutsettes derfor at likestillingsperspektivet integreres i de enkelte fagområder og at dette fremgår av hovedorganisasjonenes strategi- og plandokumenter.

Hovedorganisasjonene og deres tilsluttede organisasjoner forutsettes å medvirke i det lokale arbeid, ved for eksempel å gi faglig assistanse ved det lokale utviklingsarbeid, utarbeide informasjonsmaterieil, arrangere kurs/konferanser, stille foredragsholdere til disposisjon etc.

Det er partenes ansvar å arbeide for gjennomføring av rammeavtalens prinsipper, partene selv skal ta initiativ til tiltak og aktiviteter som kan fremme likestilling.

Det anbefales at felles likestillingsarbeid i LO-HSH-regi prioriterer å se på sammenhengen mellom arbeidsliv, kjønnsroller på arbeidsmarkedet, fremme kvinners deltakelse i beslutningsprosesser og utarbeide virkemidler for å takle kjønnsbaserte lønnsforskjeller.

3. Det lokale arbeidet

3.1 Partenes ansvar

Likestilling har med kultur og tradisjon å gjøre og kan ikke ses isolert fra virksomhetens aktivitet. Likestilling kan oppnås gjennom handling, integrert i et utviklingsarbeid i den enkelte virksomhet. Partene understreker betydningen av et planmessig og målrettet arbeid med likestilling.

3.2 Organiseringen av arbeidet lokalt

Partene lokalt har et felles ansvar for gjennomføring av likestilling og skal spesielt legge vekt på tiltak for

- *At kvinner og menn tildeles kvalifiserte oppgaver på lik linje*
- *At kvinner og menn gis like muligheter for avansement i virksomheten*
- *Rekruttering av kvinner til lederstillinger på alle nivå*
- *Bedre fordeling og organisering av arbeidstid slik at det fremmer likestilling*

Første skritt i arbeidet med mål, tiltak og handlingsplaner bør skje gjennom en kartlegging og analyse av likestillingstilstanden i virksomheten, herunder lønn spesifisert for kvinner og menn.

Kartlegging og analyse må skje i samsvar med personopplysningsloven.

Det er av betydning å se sammenhengen mellom arbeidsliv og familieliv, og at arbeidsgiver legger til rette for uttak av foreldrepermisjon.

4. Forhandlingsrett og forhandlingsplikt

Twist om forståelsen av lokal avtale kan bringes inn for organisasjonene sentralt.

Twister om forståelse av denne rammeavtale behandles etter hovedavtalens § 3-3.

Tilleggsavtale IX

Kompetanseheving, økt utdanning og permisjon i denne forbindelse

Avtalen beholdes uendret.

Tilleggsavtale X

Avtale om kontrolltiltak i bedriften

Partene er enige om å utforme en mal for kontrolltiltak i den enkelte bedrift.

Tilleggsavtale XI

Avregning av lønn, utlønning over bank, trekk av fagforeningskontingent

Partene er enige om mindre språklige endringer samt flytting av tekst i avtalen.

Tilleggsavtale XII

Drøftelser om samarbeid innen et konsern

Partene er enige om å flytte avtalen til § 4-8 i den nye Hovedavtalen. Det er foretatt mindre redaksjonelle endringer. Partene er videre enige om at flyttingen og de redaksjonelle endringene ikke medfører materielle endringer.

Tilleggsavtale XIII

Avtale om et opplysnings- og utviklingsfond opprettet av Handels- og Servicenæringens Hovedorganisasjon og Landsorganisasjonen i Norge

Partene er enige om redaksjonelle endringer i avtalen.

us
7
v2

Tilleggsavtale XIV

Avtale mellom LO/HK og HSH om opprettelse av europeiske samarbeidsutvalg eller tilsvarende samarbeidsformer

Partene er enige om at pkt. I og II utgår og at HK fjernes fra overskriften.

IV

Protokolltilførsler

Tidligere protokolltilførsler utgår.

Partene er enige om følgende nye protokolltilførsler:

Forenkling av hovedavtalen

Partene er enige om å nedsette et felles utvalg med følgende mandat:

Utvalget skal vurdere forenklinger samt språkmessige og tidsmessige oppdateringer i hovedavtalen. Utvalget skal sammensettes med tre representanter fra hver side. Arbeidet skal gjennomføres innen 31. desember 2012. Eventuelle realitetsendringer foretas under den ordinære hovedavtalerevisjonen med mindre partene blir enige om noe annet.

Europeiske samarbeidsutvalg

Med utgangspunkt i Europaparlamentets rådsdirektiv 2009/38/EF om innføring av europeiske samarbeidsutvalg, som erstatter rådsdirektiv 1994/45, er partene enige, etter at nasjonale avklaringer foreligger, om å oppta forhandlinger for å oppdatere tilleggsavtalen om europeiske samarbeidsutvalg.

HUK-tilleggets kapittel 1

Partene er enige om å gjennomgå vedleggets kapittel 1 – Arbeidsmiljøutvalg, med sikte på å forenkle teksten der denne er dekket av arbeidsmiljøloven eller forskrifter. Arbeidet skal ferdigstilles innen 1. mars 2010. Dersom partene kommer til enighet innarbeides endringene i tillegget i forbindelse med hovedoppgjøret 2010. Eventuelle endringer forutsetter enighet med samtlige avtaleparter.

V

Næringspolitisk samarbeid

Partene er enige om å samarbeide om å videreutvikle og styrke det felles næringspolitiske arbeidet for tjenesteytende sektor. I samarbeidet inngår å se på utfordringer for hele eller

deler av denne sektoren og å være aktive pådrivere overfor myndighetene slik at sektoren får gode rammebetingelser. I samarbeidet kan det også tas opp spørsmål knyttet til bedriftenes samfunnsansvar.

Partene er enige om å gjenoppta dette samarbeidet i løpet av januar/februar 2010.

VI

Godkjenning

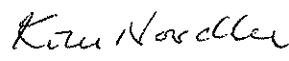
Forhandlingsresultatet anbefales enstemmig. Det er enighet om at frist for godkjenning er 23. februar 2010.

Olavsgaard, 2. desember 2009

Landsorganisasjonen i Norge

HSH


Trine Lise Sundnes


Kim Nordlie